

STUDIILE ONLINE ÎN CONTEXTUL PANDEMIEI COVID-19: CAZUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI GENERAL³²

Tatiana MĂRGĂRINT, cercet. șt.

Institutul Național de Cercetări Economice, Chișinău, Republica Moldova
margarinttatiana@yahoo.com

Rezumat: În cadrul studiului calitativ realizat învățământul la distanță a fost apreciat de către primari, asistenți sociali, părinți ca având o calitate redusă din cauza: mijloacelor tehnice necorespunzătoare deținute de cadre didactice, elevi, părinți; absența conexiunii la internet; nivelului scăzut de stăpânire a competențelor digitale de cadrele didactice, elevi, părinți etc.

Cuvinte-cheie: studii online, învățământ general, pandemia Covid-19, familii, elevi.

JEL Classification: D83, I2, I23, L86

În contextul situației pandemice a fost aprobată prin ordinul nr.351, 19.03.2020 *Metodologia privind continuarea la distanță a procesului educațional în condiții de carantină pentru instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal*. Pentru a înțelege specificul studiilor din această perioadă au fost intervievați 18 actori cheie din comunitate (primari, asistenți sociali) și 15 părinți cu copii până la 18 ani. Scopul pe care ni l-am propus a fost analiza problemelor cu care s-au confruntat familiile cu elevi privind învățarea de la distanță în perioada martie-mai 2020, identificarea avantajelor și dezavantajelor studiilor online. În continuare prezentăm o parte din rezultatele acestui studiu.

În interviurile realizate cu primari și cu asistenți sociali am discutat privind familiile care au întâmpinat cele mai mari dificultăți în realizarea studiilor online. Din punctul lor de vedere au fost afectați elevii din familii cu resurse financiare limitate și familiile cu mai mulți copii. Provocările cu care aceștia s-au confruntat au fost: lipsa sau insuficiența mijloacelor tehnice (telefon, laptop, computer); absența conexiunii la internet; imposibilitatea de a sigura spațiu optim copiilor din familie pentru a participa la ore; absența dejunului gratis oferit de școală.

„Pătura social vulnerabilă nu au laptopuri, nu au calculatoare, studiile au șchiopătat, o beneficiară a spus că nu are laptop, calculator, telefon dar doamna dirigintă seara o suna pe fiica ei și îi dădea ce să învețe”. (F. Asistent social)

„Famiile social-vulnerabile, mai ales cele numeroase, unde sunt 4 și mai mulți copii chiar dacă au un telefon părinții, evident că nu pot să îl folosească încă 4 copii la diferite discipline la grădiniță și la școală, că sunt de diferite vârste. Sunt familii cu 4-5-6-7 copii în sat, ei nu au beneficiat. Unde sunt 3 copii, părinții au mai găsit soluții, dar familiile numeroase – nu”. (M. Primar)

Primarii și asistenții sociali din localitate afirmă că atât ei, cât și cadrele didactice au încercat să facă tot ce este posibil pentru a încadra elevii din familii cu posibilități minime financiare la ore. Ajutorul a fost în funcție de caz: rugăminte din partea APL ca vecinul să ofere parola WIFI familiei care nu are conexiune internet; apel către ONG-uri să ofere mijloace tehnice necesare studiilor online unor familii concrete; modificare a orarului astfel încât cât mai mulți copii din familiile numeroase să fie implicați la ore etc.

Studiile online de către părinți sunt apreciate ca având o calitate joasă. Conform multor părinți elevii nu au avut posibilitatea să prezinte verbal cele studiate profesorului și colegilor săi din cauza modalității de predare asincrone aleasă de cadrul didactic. Majoritatea părinților afirmă că au întâmpinat dificultăți de a explica copiilor unele teme, subiecte în timpul pregătirii temelor pentru acasă. Unii părinți afirmă că i-au surprins pe copii în timpul lecțiilor online că desenează, că se joacă online etc., copie din internet răspunsurile la unele teme. Dacă copiii până la pandemie

³² Elaborat în cadrul Proiectului Programului de Stat (2020-2023) 20.80009.0807.21 „Migrația, schimbări demografice și politici de stabilizare a situației”.

au avut atitudine corectă, seroasă față de școală, după o perioadă de studii online atitudinea dată a suferit modificări spre negativ, completează părinții.

„Eu nu stăteam lângă ea, că nu avea nevoie de ajutorul meu, și în plus trebuia să stau cu cel mic, să nu o încurce. Dar când mai intram în cameră, vedeam că ea fie desena ce-i plăcea, fie își găsea o activitate în fața calculatorului în timpul lecției. Adică, nu avea atitudine serioasă. Școala online i-a dezorganizat pe copii”. (F. 31 ani, 2 copii)

„Studiile online au fost pe un 8, 7 chiar, pe 10 online – nu. La matematică se cere profesor în față. Eu îi explicam dar ceia ce explică profesorul este cu totul altfel. Avantajele acestor studii eu nu le văd”. (F. 38 ani, 2 copii)

Din interviurile realizate cu părinții am identificat o serie de probleme pe care le-au avut ei în asigurarea celor necesare pentru studiile online la care s-a trecut din cauza situației pandemice în lume. Unii dintre părinți vorbesc despre dificultatea/imposibilitatea de a asigura un spațiu în care să nu fie deranjat elevul de către ceilalți membri ai familiei; de a-l asigura cu mijloace tehnice necesare (telefon, calculator). Sunt familii care se confruntă cu mai multe probleme în același timp privind participarea la lecții a copiilor lor, acestea sunt: familiile cu mulți copii; familiile considerate vulnerabile din punct de vedere financiar și social.

Părinții au fost rugați să identifice avantajele studiilor online acestea sunt: posibilitatea de a participa la studii a copiilor care au necesități speciale cum ar fi probleme locomotorii sau alte probleme de sănătate; neavând contact cu colegii lor elevii sunt protejați de infecția de coronavirus; economie de timp pentru elevii care se deplasează să studieze la gimnaziul sau liceul din altă localitate; unii părinți în pregătirea temelor pentru acasă împreună cu copiii lor au reactualizat unele informații studiate de ei în școală.

Părinții își doresc revenirea la studiile față în față asta deoarece cu toate că toți actorii implicați în procesul educațional profesor-elev-părinte-APL s-au isprăvit, calitatea studiilor totuși nu a fost una înaltă. Efort s-a depus însă au existat situații în care nu s-a intervenit sau nu s-au găsit soluții la problemele care împiedică participarea la ore ale elevilor, cazuri puține dar ele au fost și au avut de suferit copiii. Părinții afirmă că au avut și ei nevoie de o perioadă de adaptare la ceea ce semnifică studiile online, mulți dintre ei au încercat să se implice pentru a ușura trecerea copiilor la acest tip de studii.

Analiza interviurilor ne-a permis să formulăm următoarele *concluzii*:

Trecerea la studii online a afectat cel mai mult elevii din familii numeroase și din familii social-vulnerabile. Aceștia nu au avut mijloace tehnice necesare, conexiune la internet, spațiu personal în care să se retragă pe perioada lecțiilor.

Intensitatea, valoarea relației profesor-elev a fost diminuată, profesorul fiind transformat într-o persoană care este undeva la mare distanță și relația este pur tehnică, de a preda și de a evalua activitatea elevilor.

Evaluarea este văzută de către părinți ca subiectivă deoarece elevii uneori preluau răspunsuri la diverse exerciții de pe internet, iar uneori evaluarea era în scris și s-a pierdut din capacitatea de prezentare și argumentare a elevului. Profesorul nu totdeauna poate identifica cât din efort este munca elevului și cât este efortul părinților; cât a fost plagiat de pe internet sau preluare de la colegi a exercițiilor deja rezolvate.

Recomandările care s-au conturat sunt:

În situația în care vor fi anunțate realizarea orelor la distanță, în anul de studii 2020-2021, directorii de licee, profesorii să se asigure că dețin mijloacele tehnice și abilitățile digitale necesare acestui tip de instruire. Profesorii și părinții să pună accent pe auto-motivare și auto-disciplină la elevi, abilitați ce o să le permită realizarea cu succes a studiilor de la distanță.

Referințe bibliografice

1. Codul educației al Republicii Moldova. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.319-324 din 24.10.2014
2. Metodologia privind continuarea la distanță a procesului educațional în condiții de carantină pentru instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal ordinul nr.351, 19.03.2020